

אצלנו

קיץ 2007 / תמוז תשס"ז

גליון מס' 13

רח' קפלן 17, תל אביב, טל': 03-6093476, פקס: 03-6951310 / דואר: ת.ד. 23574, תל אביב 61234

י"ר

אליהו ולק

סגן י"ר

סולומון פייגרסון

גזבר

אריה גרינמן

מזכירה

ז'ניה טולשינסקי

אחראי ארכיון

יצחק גל

חברי ההנהלה

גולדשמידט זאב

גמזו בתיה

היימן אליהו

ולדשטיין אוולין

למברג פרידה

מורין דוד

צמח ישראל

קרסין יעקב

ריבק מרק

רפפורט מרים

Гордый сын латвийского еврейства

5 мая 2007 г. в Тель-Авиве скончался адвокат Дов Мильман, который с 1991 по 2006 г. возглавлял наше Объединение. 70 лет назад он приехал в Эрец-Израэль из Риги молодым бейтаровцем и до последнего дня оставался верным идеям Зеэва Жаботинского. Будучи членом боевой подпольной организации ЭЦЕЛЬ (с 1939 г.) он боролся за создание еврейского государства. Даже в лагерях в Кении и Эритрее, куда его сослали британские мандатные власти, он боролся за права еврейских заключенных. Вернувшись из ссылки в Израиль в июле 1948 г., Мильман был одним из основателей движения Херут, был членом ЦК Херута, а затем Ликуда (1948-90), представлял его на Сионистских конгрессах, затем возглавлял секцию ветеранов движения.

В 1951 г. Дов Мильман закончил юридический факультет Иерусалимского университета и был активным членом коллегии адвокатов. В 1969-74 гг. Мильман был депутатом Кнессета седьмого созыва. В 1979 г. он был направлен представителем Израиля при Европейском парламенте в Брюсселе, а в 1980-83 гг. был послом Израиля в Португалии.

На посту председателя *Игуда* Дов Мильман никогда не забывал об уничтожении евреев Латвии, в том числе его ближайших родственников, в дни *Шоа*.
Окончание на с. 2

איש העקרונות מריגה

בשבת, י"ז באייר תשס"ז בגיל 88 נפטר דב מילמן אשר בשנים 1991 – 2006 עמד בראש האיגוד שלנו. אנו מביאים קטע ממאמר לזכרו מתוך עלון של מכון ז'בוטינסקי.

"כל חייו היו קודש לפעולה למען העקרונות, שבהם האמין ומהם לא

סטה" – במילים אלה נפרד הנשיא בדימוס של בית המשפט העליון, השופט מאיר שמגר, מחברו, עו"ד דב מילמן ז"ל, כשהובא למנוחות בבית העלמין ירקון.

רבים מאד ליווהו בדרכו האחרונה, חבריו לדרך הפוליטית ארוכת השנים ורבת החתחתים בשירות תנועת ז'בוטינסקי מאז הצטרף לבית"ר בעיר הולדתו ריגה שבלטביה והוא אז כבן 12.

היו שם בין השאר ח"כ ראובן רובי ריבלין, ד"ר עוזי לנדאו, שר החוץ ושר הביטחון בעבר משה ארנס, שגריר לטביה בישראל, ותיקי תנועת החרות והליכוד.

דב מילמן עלה מריגה בשנת 1937 וכעבור שנתיים הצטרף לאצ"ל. ישב בבתי הסוהר בעכו, ירושלים ולטרון והיה בין 251 הגולים לאפריקה בשנת 1944. השתתף בבריחה הגדולה ביוני 1946 אך ניתפס וחזר ארצה רק אחר קום המדינה. ב-1951 הוסמך לעורך-דין.

רבים היו התפקידים הציבוריים שמילא עו"ד מילמן: יו"ר סניף תל-אביב של תנועת החרות וראש האגף המוניציפלי של חרות והליכוד; חבר הכנסת השביעית כסיעת הליכוד, שגריר ישראל בפורטוגל.

תמיד נאמן לתורת ראש בית"ר ולוחם ללא פשרות למען ארץ-ישראל. ב-1988 הקים עו"ד מילמן עמותה בשם "ארץ ישראל שלי" ועמד בראש חטיבת המייסדים של הליכוד עד שנת 2000.

Всемирный слет выходцев из Латвии

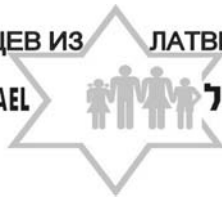
27 ноября 2007 года в Тель-Авиве начнется Всемирный слет евреев – выходцев из Латвии. Четыре предыдущие встречи проходили в Риге. Участники встречи посетят Яд ва-Шем и наш архив в Шфаим; у памятника на кладбище в Холоне состоится *Азкара* по погибшим евреям Латвии. Планируются встречи с министрами и депутатами Кнессета. Программа слета рассчитана на 4 дня.

Подробности программы и порядок записи для израильтян приводятся отдельно.

המפגש העולמי של יוצאי לטביה

ב-27 בנובמבר 2007 יתח בתל אביב המפגש העולמי החמישי של יוצאי לטביה. ארבעה המפגשים הקודמים התקיימו בריגה. בתוכנית המפגש: ביקורים ביד ושם ובארכיון בשפיים, אזכרה ליד האנדרטה בחולון, פגישות עם ראשי הכנסת והסוכנות היהודית.. מתוכננים גם סיורים וביקורים באתרי תיירות. המפגש יימשך עד 2 בדצמבר.

פרטי התוכנית וסדרי ההרשמה לישראלים מתפרסמים בנפרד.

Окончание со с.1

«До тех пор, пока руководители свободной Латвии не признают активное участие латышей в уничтожении их еврейских земляков и соседей, не может быть нормальных отношений между нашими странами» – не уставал твердить Дов Мильман.

Оставаясь на этой позиции, он, тем не менее, участвовал в развитии контактов между нашим Игудом и латвийскими учреждениями и, в первую очередь, с посольством Латвии в Тель-Авиве.

Так, он встречался с президентами Латвии и с председателем Сейма в ходе их визитов в Израиль, а также с иными официальными лицами во время Всемирных слетов евреев-выходцев из Латвии в 1997 и 2004 гг.

Пожалуй, одним из главных его достижений можно считать то, что он сумел привлечь к активной работе «молодое» поколение, вдохнувшее новую жизнь в деятельность Игуда.

Проститься с Довом Мильманом пришли на кладбище «Яркон» видные юристы, политические соратники, в прошлом – министры и депутаты Кнессета, а также посол Латвии Карлис Эйзенбаумс.

В связи с кончиной Дова Мильмана в адрес Объединения поступили соболезнования от президента и министра иностранных дел Латвии, а также от Совета еврейских организаций и общин Латвии и Союза выходцев из Латвии в США.

Встреча накануне Йом ха-Шоа

В прошлом номере «Эцлейну» мы рассказали о группе активистов в районе Хайфы и *крайот*. На встречу земляков, которую провела эта группа в клубе (*матнасе*) Кирьят Моцкин 12 апреля 2007 г., собралось около ста выходцев из Латвии. Это была первая встреча такого рода за многие годы. Радостные возгласы неожиданных встреч раздавались по всему залу, предоставленному заведующей *матнасом* Инной Гольдин. Собравшиеся выслушали сообщение председателя Эли Валка о деятельности Объединения, в частности, об архиве в Шфаим, а также о планах работы на севере.

Встреча происходила накануне Дня катастрофы и героизма, в связи с чем был показан документальный фильм «Мелодии рижского гетто».

Проведение встречи стало возможным благодаря нашим активистам. Так, Эди Лахман обеспечил помещение и технику, Ада Датель позаботилась об угощении, Роза Мирман предоставляла для встреч северного актива клуб ветеранов войны в Кирьят Моцкин.

Спасибо всем землякам, которые помогли провести этот вечер.

Стелла Саде (Трайнин)

ברכות חמות לקבוצה היוזמת באזור הקריות והצפון עם פתיחת הפעילות. נשתדל לסייע בכל מה שנוכל למימוש תוכניותיכם. בהצלחה!

הנהלת האיגוד

לפרטים נוספים על הפעילות בצפון
ניתן לפנות אל אדי 050-6927159
או אל סטלה 054-3009393

המפגש הראשון – לזכר השואה

בגיליון הקודם של העלון סיפרנו על התארגנות קבוצת פעילים באזור חיפה והקריות. לקראת יום השואה והגבורה תשס"ז ב 12 באפריל הם קיימו את האירוע הראשון. במתנ"ס ק. מוצקין התכנסו כמאה יוצאי לטביה. מרגש היה לראות אנשים – מבוגרים וגם צעירים יחסית – אשר נפגשו אחרי שנים רבות. חיבוקים ונישוקים נראו בכל פינה של האולם הגדול, אותו העמידה לרשותנו מנהלת המתנ"ס גב' אינה גולדין.

יו"ר האיגוד, מר אלי ולק העלה נושאים שונים הקשורים בפעילות האיגוד בתל-אביב ובשפיים וכן תוכניות לעתיד לבוא. לקראת הסיום הוקרן סרט תיעודי מרגש "מנגינות גטו ריגה". עם תום המפגש הייתה היענות רבה להצטרף לפעילות שלנו בצפון. המפגש התאפשר בזכות הפעילים. כך, למשל, אדי לכמן דאג לאולם ולטכניקה, עדה דטל – לכיבוד. תודה מיוחדת לרוזה מירמן אשר מעמידה לפגישות הפעילים מועדון של נכי מלחמה בק. מוצקין.

סטלה שדה (טריינין)

Этот номер «Эцлейну» отпечатан на средства
Мирьям Раппапорт (Тель-Авив)

גליון זה הודפס מתרומתה
של גב' מרים רפפורט (תל אביב)

В первую субботу июня около сорока наших земляков, проживающих на севере – от Хайфы до Кармиэль – совершили экскурсию по восточной части Нижней Галилеи. Маршрут проходил через Иланит, Мигдал, виллу Мельчет, крепость Чара, кибуц Амиад и его винные погреба.

Наш опытный гид показал места, в которые мы вряд ли попали бы сами. Мы все замечательно провели время: шутили, смеялись, слушали объяснения гида, которые расширили наши знания о родной стране. Домой все вернулись усталые, довольные, с массой фотоснимков.

סטלה שדה (טריינין) *Stella Sade (Trainin)*

טיול לגליל התחתון המזרחי

ביום שבת, 2 ביוני, נערך טיול של החברים למזרח הגליל התחתון. אדי לחמן, לקח על עצמו את הצד הארגוני, פאני אוגינץ דאגה לאיסוף כספים. יש לציין, שחלק מהמטיילים הגיעו במיוחד מכרמיאל. המטיילים התייבבו בזמן והאוטובוס היה כמעט מלא. מסלול הטיול כלל את אילנית, מגדל, וילה מלצ'ט, מצפור צ'רה, קיבוץ עמיעד ויקב עמיעד.

המדריך היה מוצלח. הוא לקח אותנו למקומות, שספק אם היינו מגיעים אליהם בטיול פרטי. נראה לי שהאנשים היו מרוצים מאוד. צחקנו, התבדחנו והקשבנו למדריך. הטיול תרם רבות להרחבת הידע על חבל ארץ זה. חזרנו עייפים אך מרוצים – עם הרבה צילומים.

אני שמחה שכל רעיון, שאנו הוגים במפגשים של הגרעין הצפוני, בסופו של דבר קורם עור וגידים. מי ייתן ונמשיך ברוח זו.

В субботу 11 августа планируется встреча выходцев из Латвии и Эстонии, проживающих в районе Хайфы и *крайот*. Справки по тел. 050-6927159 (Эди) или 054-7623669 (Мара)

ביום שבת, ה-11.8 קב' הפעילים בצפון מתכננת מפגש חברתי רב משתתפים באזור מפרץ חיפה לשם גיבוש. לפרטים נא לפנות לאדי לכמן – 050-6927159 ו/או למרה ביינגולץ – 054-7623669

Еврейский хор в советской Риге

В 1957 году рижскому адвокату Давиду Гарберу вместе с другими приверженцами еврейской культуры удалось добиться разрешения властей на создание еврейской самодеятельности. Более сотни евреев записались в различные кружки, но по началу дозволили лишь создание хора. Его первое выступление прошло с большим успехом в феврале 1958 года. До полного запрета на выступления и репетиции в мае 1962 года хору удалось дать около сорока концертов, в т. ч. по два в Даугавпилсе и Вильнюсе. Вскоре после этого был распущен и драматический коллектив, поставивший два спектакля.

Однако за четыре года организаторы и участники этих коллективов сумели внести важный вклад в оживление еврейской жизни в Латвии.

По инициативе Любы Цесван и Розы Маркман наше Объединение готовит встречу бывших актеров, хористов и музыкантов. Просьба ко всем участникам еврейской самодеятельности в Риге 1957-62 гг. сообщить свои координаты (адрес, телефон и e-mail) по телефону 077-7676707 или по эл. почте rigastar@gmail.com

מקהלה יהודית בריגה

הסובייטית

עו"ד ריגאי דוד גרבר יחד עם עוד שוחרי תרבות יהודית הצליח בשנת 1957 להשיג את הסכמת השלטונות הסובייטים לפעילות יהודית אומנותית ובכך לתת 'אור ירוק' לפעילויות של אומנים יהודים חובבנים. יותר ממאה איש נרשמו לחוגים שונים, אך בהתחלה אישרו השלטונות רק הקמת מקהלה.

ההופעה הראשונה של המקהלה בריגה שנערכה בפברואר 1958 הוכתרה כהצלחה גדולה, אך השלטונות הפעילו לחץ רב כדי לטשטש את הזוהר היהודית של המקהלה. ראוי לציין כי עד לפיזור של המקהלה ב-1962 התקיימו כ-40 קונצרטים, ביניהם שניים בדאוגבפילס ושניים בוילנה. באותה שנה סגרו השלטונות גם את קבוצת התיאטרון היהודי אשר הספיקה להעלות שתי הצגות. אין ספק שהאומנים החובבנים השאירו הותם בלמחזק בחיי התרבות היהודית בלטביה.

Исторический архив Объединения

Сотрудники архива в Шфаим продолжают размещать материалы и приводить в порядок тысячи документов по истории наших общин. Старые картонные папки заменяют на новые специальные пластиковые контейнеры, предназначенные для хранения документов и фотографий.

Материалы сгруппированы в следующие разделы: общины; личности (деятели); организации; учреждения; молодежные и политические движения; Катастрофа (Шоа); исследования и пресса; семейные файлы (папки).

Существует также «Лексикон Латвийского еврейства». Это картотека данных (а зачастую и фото) об общественных, политических и религиозных деятелях, видных ученых, медиках, писателях, художниках и т. д.

Библиотека насчитывает более 600 книг на шести языках, в т. ч. на русском. Все досье и книги включены в компьютеризованный каталог.

К бывшим рижанам Ицхаку Галу, Эзре Тову и Яше Голану присоединился в начале 2007 года Арье Плинер, уроженец Зилупе, которому легче разобратся в материалах по Латгалии. Все они работают в архиве на добровольных началах и делают важную работу для нас и для следующих поколений.

Архив открыт по воскресеньям с 14:00 до 17:00,
по средам с 10:00 до 13:00.

Телефон 09-9596532, e-mail: iygal@netvision.net.il.

ארכיון יוצאי לטביה ואסטוניה

כיום נעשית בארכיון עבודת שימור החומר המתעד את תולדות הקהילות היהודיות בלטביה ואסטוניה. אלפי מסמכים וצילומים מועברים מתיקיות קרטון ישנות למיכלים מיוחדים אשר הנועדו לשמר כל פריט ופריט.

תכולת הארכיון מסודרת ע"פ נושאים: קהילות, אישים, מוסדות, ארגונים, תנועות נוער ותנועות פוליטיות, שואה, מחקר, עיתונות ותיקים משפחתיים.

בארכיון נמצא גם 'לקסיקון יהדות לטביה' ובו מאות כרטיסים המכילים פרטים על אישי ציבור, עסקנים פוליטיים, אנשי דת, מדענים, רופאים, סופרים, ציירים וכו'. בספריית הארכיון למעלה מ-600 ספרים בשש שפות. ואת הכול – הספרים והכרסות – ניתן למצוא גם בקטלוג ממוחשב.

אל בוגרי הגימנסיון העברי בריגה יצחק גל, יאשה גולן ועזרא טוב הצטרף לאחרונה מר אריה פלינר, יליד העיירה Zilupe, אשר יתמקד בטיפול בתיקים של לטגאליה.

כל עובדי הארכיון עושים את מלאכתם בהתנדבות וזוהי עבודת קודש עבורנו ועבור הדורות הבאים.

כל מי שברשותו חומר על יהדות לטביה או אסטוניה מתבקש להעביר אותו או את העתק לארכיון

הארכיון פתוח לקהל בימי א' מ-14:00 עד 17:00
ובימי ד' מ-10:00 עד 13:00.

טלפון: 09-9596532, דוא"ל: iygal@netvision.net.il
כתובת הארכיון: מרכז חינוכי חוף השרון
בניין קתדרה, שפיים, 60990

Поиск друзей и знакомых

Если Вы хотите разыскать земляков – пришлите их данные по почте или на адрес glas61@gmail.com и мы опубликуем их в разделе "Отзовитесь, друзья".

חיפוש קרובים וידידים

אם הנך רוצה לאתר ידיד או חבר, שלח את פרטיו אלינו בדואר או בדוא"ל glas61@gmail.com ואנו נפרסם אותם במדור "חיפוש קרובים".

Уход за могилами на кладбище в Таллинне

Достигнута договоренность с еврейской религиозной общиной Таллинна об уходе за могилами на кладбище в Rahumae. Для заказа ухода следует сообщить в общину по адресу jrce@jewish.ee или по факсу (372)-53629966 местонахождение могилы. После проверки в общине и получения подтверждения следует перевести на банковский счет общины 1000 крон. За эту плату будет обеспечены уборка и уход за могилой, включая цветы, с весны до осени.

Подробности можно выяснить по телефону (372)-6623050

בית עלמין בטאלין

הגענו להסכם עם הקהילה הדתית באסטוניה לגבי טיפול בקברים ובמצבות בבית העלמין Rahumae. מדובר בשמירה על הניקיון והנחת פרחים באביב, בקיץ ובסתיו. כל המעוניין בשירות הזה מתבקש לפנות ב-דוא"ל בעברית – אל הרב שמואל קוט rabi@jewish.ee או באנגלית/רוסית/אסטונית לכתובת (jrce@jewish.ee או בפקס (372)-53629966) או לכתוב אל הקהילה Karu t. 16, Tallinn 10120. יש לפרט במדויק (עד כמה שאפשר) את המיקום ולתת פרטים כיצד ליצור קשר. הקהילה תוודא את המקום ותיצור קשר לפי הפרטים, שיצוינו בפנייה. אח"כ צריך להעביר לחשבון הבנק של הקהילה הדתית סך מינימום של 1000 קרון.

לפרטים נוספים ניתן לפנות אל ברוך פדייב פדייב 372-53629966 או אל המזכירה במשרד 372-6623050

יוני 2008 – מפגש מגורשי סיביר

אנו מתכננים לערוך ביוני 2008 כנס מגורשי סיביר. לשם כך הוכנה רשימה של יהודי לטביה ובה מעל ל-1700 שמות. הרשימה נערכה לפי מקומות הישוב בסדר אלפ-ביתי של השמות. ניתן לבדוק בשיחת טלפון למשרד האם השם הנחויץ נמצא בה. המגורשים לסיביר מאסטוניה מתבקשים למסור את פרטיהם למזכירות האיגוד.

סולומון פייגרסון

סולומון היה אסיר גטו ליאפיה ומחנות הריכוז קייזרוולד ושטוטהוף ושרד את זוועות הנאצים. כיום הוא מכהן כסגן יושב ראש איגוד יוצאי לטביה ואסטוניה – וגם אירגן את הסיוור הזה.

כמו כן ביקרה הקבוצה שלנו בהיכל השמות בו גנוזים דפי עד עם שמותיהם של כמעט שלושה מיליון יהודים שנספו בשואה. הסיוור הסתיים בעמק הקהילות הנכחדות. על אחד הסלעים בו נחרטו שמותיהם של 62 ישובים בלטביה בהם הושמדו היהודים בשואה.

Экскурсия в Яд ва-Шем

Осенью прошлого года более тридцати членов нашего Объединения посетили Мемориальный комплекс Яд ва-Шем. Экспозиция, размещенная в новом здании музея, более наглядно излагает историю уничтожения евреев в 30-40 годы XX века и пытается дать ответ на вопрос: «Как же это могло произойти?»

Поездку в Яд ва-Шем организовал заместитель председателя Объединения Соломон Фейгерсон, который сам прошел через ужасы лиепайского гетто и концлагерей Кайзервальд (в Межапарке) и Штуттгоф.

Экскурсовод обратила особое внимание на стенд с фотографиями расстрела евреев Лиепайи и предложила Соломону Фейгерсону дать более подробные разъяснения.

Наша группа посетила также Зал имен, где хранятся свидетельские листы, заполненные на почти три миллиона евреев, погибших в Шоа, а также Долину уничтоженных общин, где на одной из скал выбиты названия 62 населенных пунктов Латвии, где расстреливали евреев.

השבת רכוש נספי השואה

פרטים נוספים, מידע כללי, וסיוע במילוי טופס הבקשה ניתן לקבל במוקד השרות הטלפוני המיוחד של החברה 03-5164117

ברשימה מופיעים כ-140 בעלי הנכסים שלטביה רשומה כמקום מגוריהם. אפשר לעיין ברשימה זו במשרד האיגוד (גם טלפונית). אך יש לזכור, שבהכנת הרשימה נפלו לא מעט טעויות, יתכן והמקלידים והמפענחים לא תמיד הבדילו בין לטביה וליטא. גם באיות השמות יתכן ויש אי-דיוקים. לכן חשוב שכל מי שמעוניין לאתר את הרכוש, יפנה לחברה עם מלוא הפרטים לגבי בעל הנכס המקורי – שם מלא, שמות ההורים, כתובת מגורים, תאריכי לידה ופטירה, שמות אחים וצאצאים וכיו"ב.

החברה להשבת רכוש נספי השואה פירסמה באתר www.hashava.org.il באינטרנט את הרשימה הראשונה של רכוש הנספים בשואה המצוי בישראל. כל אדם הטוען לזכאות ברכוש, בין אם הרכוש מופיע בפרסום מטעם החברה ובין אם לאו, מתבקש להגיש לחברה בקשה לקבלת הנכס, על גבי טופס מיוחד אותו ניתן למצוא באתר הנ"ל. כדי להחיש את הטיפול בבקשות, רצוי למלא ולשלוח את טופס הבקשה באופן אלקטרוני, באמצעות אתר זה. הנכסים שמפרסמת החברה הועברו אליה על ידי גופים שונים שערכו את רשימות הנכסים בהתאם לקריטריונים פנימיים שנקבעו על ידם ועל בסיס הערכה אליה הגיעו, לפיה בעלי הנכסים המופיעים ברשימות נספו בשואה.

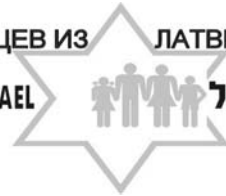
Июнь 2008 – встреча высланных в Сибирь

Объединение планирует провести 14 июня 2008 г. встречу евреев, высланных из Латвии и Эстонии в 1941 году. Уже составлен список более 1700 человек, высланных в Сибирь из Латвии 14 июня 1941 г.

Список составлен в алфавитном порядке репрессированных по месту проживания. Ознакомиться с ним можно в офисе Объединения. Можно уточнить по телефону, внесены ли нужные фамилии.

Просьба к выходцам из Эстонии сообщить свои данные секретарю Объединения.

Соломон Фейгерсон

НОВОСТИ ЛАТВИИ

Латвия – смена президентов

31 мая Сейм Латвии избрал новым президентом республики доктора Валдиса Затлерса – директора Института травматологии и ортопедии, который он возглавляет 13 лет. Он сменил на этом посту Вайру Вике Фрейберг, которая была президентом восемь лет – максимальный срок, предусмотренный *Сатверсме* – Конституцией Латвийской республики.

Кандидатура Затлерса была выдвинута правящей коалицией, имеющей 58 мест в Сейме, весьма неожиданно, всего за 8 дней до выборов. За Затлерса проголосовало 58 депутатов, за его соперника юриста Эндзиньша (в прошлом председателя Конституционного суда), выдвинутого оппозиционной Партией Национального Согласия, – 39.

לטביה – חילופי נשיאים

ב-31 במאי, בחר הפרלמנט הלטבי (Saema) בנשיא חדש: דר' וולדיס זטלרס (Valdis Zatlers) העומד בראש המכון לטראומה ואורתופדיה מזה 13 שנה. מועמדותו של דר' זטלרס הוגשה באופן די פתאומי, כשמונה ימים לפני הבחירות, ע"י הקואליציה השולטת (לה יש 58 נבחרים בפרלמנט). ואכן בעדו הצביעו 58 חברי פרלמנט ובעד המתחרה שלו, מועמד

האופוזיציה, המשפטן אנדזינש (Endziņš), שכיהן עד אשתקד כנשיא בית המשפט החוקתי, הצביעו 39 חברי פרלמנט. דר' זטלרס החליף את הגב' וואירה ויקה-פרייברג שכהונה כנשיאת לטביה בשמונה השנים האחרונות. תקופה זו היא תקופת הכהונה המקסימאלית הקבועה בחוקת הרפובליקה.

Памятник и День памяти

4 июля горели синагоги в Риге, в том числе главная, самая большая «Гоголь хор шул», где евреев сожгли живьем. Вот уже 14 лет Латвия вывешивает 4 июля национальный флаг с траурной лентой – это официальный «День памяти жертв геноцида еврейского народа в Латвии». В этом году традиционная церемония у развалин *Хор шул* была необычной – к ней было приурочено открытие памятника – латышам, полякам, русским и немцам – жителям Латвии, спасавшим евреев в 1941-45 гг. Примерно 400-450 евреев были спасены от гибели местными жителями. Они выводили евреев из гетто, прятали их, переправляли в безопасные места и укрывали их там. Самым мягким наказанием за спасение евреев было заключение в концлагерь. За 1941-45 годы за укрывательство евреев было репрессировано более 30 жителей Латвии. Самым известным спасителем был Жанис (Янис) Липке, рижский докер. Он вместе со своей женой Иоганной спас от смерти более 50 человек. Кстати, в настоящее время идет работа по созданию музея на Кипсале, где жил Липке.

Общественная комиссия по созданию памятника действовала под патронажем президента Латвии Вайра Вике-Фрейберг. Памятник представляет собой падающую стену, которую удерживают колонны-опоры, символизирующие спасителей, которые, не считаясь с опасностью, не позволяют стене упасть. На них выбиты имена спасителей, которые на сегодняшний день

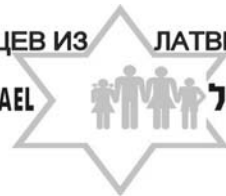
האנדרטה והזכרון

ב-4 ביולי מציינים בלטביה את "יום הזכרון לשואת יהודי לטביה". ביום זה שרפו בריגה את "גוגול כור שול" ובתי כנסת נוספים. מזה 14 שנה תולים בלטביה את דגל הלאום עם סרט שחור. השנה הטכס המסורתי ליד חורבות ביה"כ הנ"ל

היה שונה – נערכה חנוכת האנדרטה ל"חסידי אומות העולם" – כ-270 איש לפי נתוני המוזיאון היהודי בריגה. כ-30 מהם נענשו ע"י הגרמנים ואף שלמו בחייהם. שמותיהם חקוקים על העמודים של האנדרטה ובמרכזה - דמות של ז'ניס ליפקה. יחד עם אישתו הוא ארגן רשת הצלה אשר הצליחה להבריח ולהציל מעל 50 יהודים. "אנשים אלה הוכיחו, שגם בתנאי המשטר הפשיסטי ניתן היה לשמור על צלם אנושי" - אמר ראש הקהילה היהודית ארקדי סוחרנקו בטכס הפתיחה.

Окончание на с.7

Окончание со с. 7

установлены историками, – всего 270 имен. На центральной колонне изображен Жанис Липке. «Это памятник тем, кто показал, что даже в условиях тоталитарного фашистского режима можно оставаться людьми», – сказал на церемонии открытия Аркадий Сухаренко, председатель Совета еврейских общин. Посол Израиля Хен Иври зачитал приветствие вице-премьера Шимона Переса.

В Израиле также не забывают о спасителях евреев на латвийской земле. Яд ва-Шем признал Праведниками народов мира около 110 человек из Латвии (июнь 2007 г.). В процессе проверки и уточнения данных находятся дела еще 8 человек. Обработка материала из Латвии ускорилась, так как в комиссию входит представитель нашего Объединения. Дело теперь в поступлении информации и документации из Латвии.

נשיאת לטביה היוצאת גב' וויירה ויקה פרייברג, אשר נתנה את חסותה לפרויקט, הביעה שביעות רצון מכך, שהאנדרטה נגלתה בעת כהונתה.

גם בישראל לא שוכחים את המעשים האציליים של הלטבים, הרוסים, הפולנים ואף הגרמנים על אדמת לטביה. 110 "חסידים" מלטביה הוכר ע"י יד ושם (יוני 2007). עוד 8 תיקים נמצאים בתהליכי בדיקה והוכחה. הטיפול בהם הואץ, מאחר ובוועדה מכהן גם נציג של האיגוד שלנו. הדבר תלוי בקצב הגעת מידע חדש מלטביה.

יחד עם זאת לעולם לא נשכח את אלה שרצחו ושרפו את יקירינו. בזזו את רכושם – רכושנו, הסגירו אותם ואת מציליהם המעטים לידי רוצחים.

Членские взносы

По решению правления установлен следующий размер членских взносов:

до 67 лет – 150 шек.,
старше 67 лет – 100 шек.

דמי חבר

הנהלת האיגוד קבעה

את גובה דמי החבר כדלקמן:

עד גיל 67 – 150 ₪ לשנה
מעל גיל 67 – 100 ₪ לשנה

Встретились эстонские евреи

В конце марта 2007 г. в зале нашего Объединения в Шфаим собралось более ста человек – выходцев из Эстонии. Были среди них и старожилы, и те, кто приехали в Израиль после 1990 года. Встречи земляков всегда бывают радостными и трогательными, а тут увиделись евреи, не встречавшиеся 10-15-20 лет!

Организационный комитет во главе с Марком Рыбаком приложил много усилий для успеха этой встречи: были составлены списки, разосланы приглашения, подготовлен стенд с фотографиями из истории еврейской общины Эстонии, выставлено легкое угощение. Председатель Объединения приветствовал всех «эстонцев» и выразил надежду, что они будут более активно участвовать в жизни организации. Марк Рыбак показал созданную им страницу в интернете <http://eja.pri.ee>, посвященную евреям Эстонии.

Кстати, на ней вскоре после встречи в Шфаим появилось много фотоснимков с этой встречи.

Архитектор Харри Шайн рассказал о еврейской архитектуре вообще и об израильской в частности.

Подобные встречи можно ведь устраивать часто. Дело лишь за «инициативой на местах».

נמשך איסוף חומר למוזיאון יהדות אסטוניה שייפתח בטלין. למסירת החומר (מסמכים, תמונות וכל פריט אחר הקשור לחיי היהודים באסטוניה) נא ליצור קשר עם ארכיון האיגוד 09-9596532 ועם מרק ריבק 054-7949974

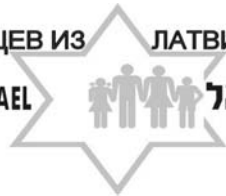
תודה לתורמים

לאחרונה קיבלנו תרומות לפעילות האיגוד מהחברים:

200-300 ₪ ויטנסקי חנה, קצוביץ מרי ורפאל,
וילנסקי יעקב, האקל אנה, דובנוב אריה, ביינרט חיים

התורמים עוזרים לקיים פעילות ענפה באגוד

הנני שולח לכם את תרומתי הצנועה על סך 200 ₪ לפעילות השוטפת של האיגוד. כמו כן מצרף אני 100 ₪ דמי חבר שנתיים. אני מבקש לשלוח לי גם להבא חומר עדכני על פעילות האיגוד השומר בכבוד על הגחלת של יהדות לטביה המפוארת.
בברכת שלום,
יעקב וילנסקי, כפר מסריק (ווארקליאן)

אחרון דור הנפילים למשפחת מילמן - הלוי

בין הנושאים הרבים בהם טיפל ישנו עוד נושא כאוב ביותר שהיציק לו כל העת ובעיקר עתה, לאחר 1991 כאשר לטביה קיבלה את עצמאותה, והוא הנושא של הרציחות שביצעו הלטבים ביהודי ארצם בהם אביו פנחס הי"ד ואחותו פרידה הי"ד, וכן שוד הרכוש היהודי שנגזל.

הוא הותיר אחריו שלושה ילדים: דינה, פינחס ושלומיית וחמישה נכדים: בר, נרי, גלי, אורן ויובל. לנו, בני משפחת מילמן, קשה להיפרד מאחרון בני דור המייסדים. דוד אהוב ויקר שהשאיר בכולנו את חותמו ואת אהבתו לשלמות הארץ והמולדת. היא זכרו ברוך!

נירה (מילמן) זהבי

מגיל צעיר בלט דודי דב מילמן בכישוריו – שר במקלהל בית-הכנסת הגדול "גוגול שול" בעיר מולדתו ריגה, בוגר הגמנסיון העברי בריגה, בוגר הקולג' בלונדון, אדם משכיל שהירבה בקריאה, רחב אופקים, אוהב עמו וארצו ומאמין לכל אורך דרכו בזכותו של עם ישראל לארץ ישראל.

לנו האחינים היה דב מעיין נובע של סיפורים מרתקים על הרקע ההיסטורי שלו, על כל התפקידים הנכבדים שמילא הן בתקופה של טרום המדינה – חבר ההנהגה העולמית של בית"ר, חבר האצ"ל בו שימש ראש קבוצה וככזה אף ניתפס על ידי הבריטים אשר היגלוהו למחנות המעצר באפריקה. זכינו לקרא מאמרים רבים שפירסם בעיתונים "חרות", "ג'ואיש הראלד" (יוהנסבורג), ובירחון "בארץ ישראל".

דב הספיק לכתוב שלושה ספרים – "גולי קניה", "תולדות אסירי ציון באפריקה" והספר השלישי ובו פרקים מחייו נמצא עדיין בשלבי עריכה.

באיגוד התקבלו מכתבי תנחומים מנשיאת לטביה ומשר החוץ הלטבי, מארגון-גג של יהודי לטביה בריגה ומאגודת ניצולי השואה מלטביה בארה"ב.

Важно!

Просим всех, кто получает бюллетень, сообщать о смене адреса секретарю Объединения.

השוב!

אנו מבקשים מכל מקבלי "אצלנו" להודיע למשרד על שינוי כתובתם.

В Таллинне открылась синагога

16 мая 2007 г. состоялось открытие новой синагоги в столице Эстонии. Ее строительство, начавшееся в 2005 г., обошлось примерно в два миллиона долларов. Основные средства пожертвовали Александр Бронштейн, а также английский меценат Джордж Рор.

В церемонии открытия приняли участие, главные раввины Израиля и России и главный раввин Эстонии Шмуэль Кот, а также вице-премьер Израиля Шимон Перес и глава эстонского правительства Андрус Ансип. Наше Объединение представлял член правления Марк Рыбак.

Первая Хоральная синагога в Таллинне была освящена в 1885 г., но в 1941-45 гг. все синагоги Эстонии были разрушены.

Комплекс, расположенный на улице Кару в Таллинне, включает в себя также еврейскую школу и центр еврейской общины. В здании синагоги расположена единственная в Эстонии *миква*. Здесь откроется также киоск, где будет продаваться кошерная пища.

Подробный отчет об этом событии, включая фото, размещен в интернете по адресу www.eja.pri.ee/Religion/.

חנוכת בית הכנסת

החדש בטאלין

בבירת אסטוניה טאלין נחנך בית כנסת חדש מפואר. הקמתו עלתה כשני מיליון דולר אשר נתרמו ע"י נדבן מקומי אלכסנדר ברונשטיין ונדבן אנגלי ג'ורג' רורה. בטכס השתתפו רבנים ראשיים של אסטוניה, רוסיה וישראל כמו גם רוח"מ האסטוני אנדרוס אנסקי ומשנה לרוח"מ ח"כ שמעון פרס. ביה"כ שיש בו גם מקווה טהרה נבנה צמוד לבניין הקהילה בו פועל ביה"ס היהודי. דיווח מפורט בארבע שפות ניתן למצוא באתר

www.eja.pri.ee/Religion/

אצלנו / בטאון איגוד יוצאי לטביה ואסטוניה בישראל גליון מס' 13 קיץ 2007 / תמוז תשס"ז

המערכת: אלי ולק, מלכה נדרה, אריה גרינמן; הגהה עברית: יורם שמיר, נירה זהבי

ביצוע גרפי: שאול בלוצרקובסקי • valk@012.net.il